

PROGRAM EDUKACJI
EKOLOGICZNEJ

W SZKOLE PODSTAWOWEJ
im DZIECI ZAMOJSZCZYNY
W ZWIERZYŃCU

ZWIERZYŃCIEC 2023

I WSTĘP

Człowiek od najmłodszych lat jest związany z przyrodą, ma więc wpływ na jej funkcjonowanie oraz jest od niej uzależniony.

Problem dotyczący pogarszającego się stanu środowiska, rabunkowa eksploatacja zasobów naturalnych, które już w tej chwili są ograniczone, wymaga zmian w świadomości ekologicznej społeczeństwa. Na problem ten powinni zwrócić uwagę wszyscy ludzie, ale w szczególności należy uwrażliwiać ludzi młodych, aby kształtować u nich poczucie odpowiedzialności za środowisko, w którym żyją. To oni w przyszłości będą decydować o losach naszej Ziemi. Naszym prawem jest żyć w czystym i zdrowym świecie. Możemy to osiągnąć przez kształtowanie poczucia odpowiedzialności za otaczające środowisko, uświadamiać potrzebę tworzenia parków i obszarów chronionych, potrzebę ochrony powietrza wody i gleby oraz potrzebę segregacji odpadów.

Należy uwrażliwić młode pokolenia na problemy ekologiczne, uczyć odpowiedzialnego zachowania, wskazywać pozytywne i negatywne zachowania w kontaktach z przyrodą. Powinno się zwracać uwagę młodych ludzi na piękno przyrody i wzbudzać u nich postawy proekologiczne w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz odnawialnych źródeł energii.

Szkoła jest idealnym miejscem do przekazywania treści proekologicznych. Jednak edukacja ekologiczna w szkole to nie tylko zajęcia w klasach i wiedza teoretyczna. Edukacja ekologiczna to konkretne działanie w środowisku i dla środowiska. To stwarzanie uczniom takich sytuacji, aby one samodzielnie dochodziły do określonych prawd i zasad, aby same umiały wyciągać odpowiednie wnioski, a co za tym idzie, aby umiały perspektywicznie myśleć.

Żyjemy w pięknym miejscu - otulinie Roztoczańskiego Parku Narodowego daje nam to możliwość bezpośredniego obcowania z przyrodą, obserwowania naturalnego środowiska wielu organizmów. Jednocześnie zobowiązani jesteśmy pozostawić to naturalne dziedzictwo kolejnym pokoleniom.

II CELE PROGRAMU

Cele główne:

1. Skuteczne i efektywne kształtowanie postaw zgodnych z etyką ekologiczną.
2. Rozwijanie wrażliwości ekologicznej
3. Kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów
4. Propagowanie stylu życia zgodnego z naturą oraz poczucia harmonii z przyrodą.

Cele szczegółowe:

1. Rozbudzanie potrzeby kontaktu z przyrodą.
2. Wyrabianie szacunku dla przyrody i jej piękna.
3. Podnoszenie świadomości ekologicznej, również z wykorzystaniem innowacyjnych metod.
4. Rozwijanie wrażliwości ekologicznej.
5. Wzbogacanie wiedzy.
6. Poznanie celów, zadań i metod ochrony przyrody.
7. Zrozumienie zagrożeń środowiska naturalnego.

8. Kształtowanie postaw w zakresie konieczności przeciwdziałania emisjom, wykorzystania odnawialnych źródeł energii i niskoemisyjnego transportu.
9. Uwrażliwienie na treści związane ze zrównoważonym rozwojem, ochroną środowiska i gospodarki wodnej.
10. Poznanie najbliższego środowiska przyrodniczego.
11. Poznanie niektórych obszarów chronionych w regionie i w Polsce.
12. Zachęcanie do aktywnej obecności we własnym środowisku,
13. Nauka wyciągania właściwych wniosków, perspektywicznego myślenia i przewidywania skutków określonej działalności człowieka w środowisku.
14. Dostrzeganie korzystnych i niekorzystnych zmian w najbliższym środowisku naturalnym.
15. Rozwijanie odpowiedzialności za środowisko i potrzeby reagowania na problemy ekologiczne.
16. Wdrażanie do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz środowiska naturalnego.
17. Naukę ekologicznego życia we własnym domu,
18. Poznanie sposobów zagospodarowania i wykorzystania odpadów.
19. Rozwijanie humanitarnego stosunku do zwierząt.
20. Czynny udział w konkursach ekologicznych.
21. Organizowanie wycieczek i innych zajęć terenowych.
22. Organizowanie imprez ekologicznych
23. Wspieranie poczucia własnej wartości i własnych możliwości,
24. Uświadamianie uczniom, że sport to forma troski o własne zdrowie,
25. Kształtowanie postaw prozdrowotnych.
26. Rozwijanie umiejętności służących zdobywaniu wiedzy,

III TREŚCI PROGRAMOWE

1. Poznanie podstawowych pojęć ekologicznych oraz zadań i funkcji organizacji ekologicznych.
2. Wpływ codziennych czynności i zachowań w domu, szkole, miejscu zabawy, na stan środowiska naturalnego.
3. Style życia i ich związek z wyczerpywaniem się zasobów naturalnych.
4. Ocena stanu środowiska naturalnego w najbliższej okolicy- korzystne i niekorzystne zmiany.
5. Przyczyny degradacji środowiska oraz ich wpływ na zdrowie człowieka.
6. Różnorodność form ochrony przyrody ich znaczenie.
7. Zasady zachowania się na obszarach chronionych.
8. Zapoznanie z warunkami życia roślin i zwierząt.
9. Uczenie mądrego korzystania z zasobów przyrody (wody, energii, ciepła).
10. Uświadomienie konieczności korzystania z odnawialnych źródeł energii, niskoemisyjnego transportu i przeciwdziałania emisyjności.
10. Wyrabianie nawyku porządkowania w swoim otoczeniu i segregowania odpadów.
11. Pomoc i opieka zwierzętom na wolności.

IV METODY I FORMY PRACY

1. Obserwacje terenowe.
2. Wycieczki i rajdy turystyczne.
3. Zajęcia lekcyjne w salach wyposażonych w sprzęty i pomoce zgodne z tematyką realizowanych celów.

4. Słowne – pogadanki, dyskusje, dramy, praca z tekstem.
5. Praktyczne – doświadczenia, eksperymenty, prace wytwórcze- np. fotografie, plakaty, ulotki, wystawy, kiermasze itp.
6. Ekspozujące – inscenizacje, filmy.
7. Imprezy sportowo – rekreacyjne.
8. Zajęcia ruchowe często na świeżym powietrzu.
9. Warsztaty ekologiczne.
10. Ekologiczne happeningi.
11. Opieka nad zwierzętami.
12. Organizowanie ekologicznych konkursów wewnątrzszkolnych.
13. Udział w konkursach organizowanych przez różne instytucje

V PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW.

Po realizacji programu uczeń:

- potrafi obserwować przyrodę, dostrzegać jej walory w najbliższym regionie (zna chronione obiekty i obszary chronione)
- wie, jak zachować się w środowisku
- potrafi przewidzieć skutki działalności gospodarki człowieka
- racjonalnie korzysta z zasobów przyrody
- zna i rozumie potrzebę wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- podejmuje działania ekologiczne w szkole, w domu i środowisku
- docenia wpływ środowiska na zdrowie człowieka
- efektywnie współpracuje w grupie
- aktywnie uczestniczy w akcjach ekologicznych
- posługuje się wiedzą z zakresu ochrony środowiska
- wie, jak opiekować się zwierzętami i roślinami

VI PROPOZYCJE METOD OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Oceny dokonuje się na podstawie:

1. samooceny ucznia,
2. samodzielnie pisanych ulotek, które są podsumowaniem realizowanego cyklu tematycznego czy zadania i innych wytworów ucznia np. zapisy z obserwacji, prace plastyczne,
3. konkretnej działalności dzieci w środowisku,
4. udziału i zaangażowaniu w akcjach proekologicznych,
5. aktywności podczas przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów, udziału w warsztatach,
6. osiągnięć sportowych,
7. formułowanych opinii i wniosków,
8. przeprowadzonej wśród rodziców i dzieci ankiety, która dotyczy wpływu programu na zachowania ekologiczne dzieci w ich codziennym życiu,

VII PLAN

Cele	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne za realizację	Czas realizacji	Oczekiwane efekty
Realizacja treści ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem działań praktycznych aktywizujących uczniów, służących zdobywaniu wiedzy, umiejętności i kształtowaniu postaw	Realizacja treści ekologicznych wynikających z podstawy programowej poszczególnych przedmiotów	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów	Cały rok szkolny	Wynikają z podstawy programowej
	Realizacja treści ekologicznych wynikających z programów zajęć pozalekcyjnych	Nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne	Cały rok szkolny	Wynikają z programów zajęć pozalekcyjnych
Zajęcia wychowania fizycznego na świeżym powietrzu	Propagowanie zdrowego stylu życia poprzez ruch na świeżym powietrzu	Nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok szkolny, zależnie od warunków atmosferycznych	Wzrost świadomości uczniów na temat znaczenia ruchu na świeżym powietrzu
Realizacja programu wychowawczego - profilaktycznego szkoły ze szczególnym uwzględnieniem elementów „ekologicznych”	Udział w akcji „Sprzątanie świata”	Samorząd Uczniowski	Wrzesień	Postawy proekologiczne
	Zbiórka karmy dla zwierząt ze schroniska w Zamościu	Samorząd Uczniowski	Wrzesień	
	Organizacja obchodów Dnia Ziemi	Nauczyciele przyrody i biologii	Kwiecień	
	Zakładanie i troska o hodowle roślinne	Nauczyciele przyrody i biologii	Cały rok	
	Wystawa zdjęć zwierząt	Nauczyciele przyrody i biologii	Marzec	
	Zbiórka surowców wtórnych	Samorząd Uczniowski	Listopad	
	Wykonywanie prac z materiałów odpadowych	Samorząd Uczniowski	Maj	
Udział w wycieczkach, rajdach i ekologicznych	Zwiedzanie okolic, poznanie ciekawych miejsc i zasad zachowania się podczas	Wychowawcy klas, n-le przyrody,	Cały rok szkolny	Walory przyrodnicze, poznanie fauny i flory, zebranie informacji o

	obcowania z przyrodą			ekosystemach
	Wycieczki			
Współpraca z OEMRPN	Udział w konkursach i zajęciach organizowanych przez OEMRPN	Nauczyciele przyrody i biologii, wychowawcy	Zgodnie z terminarzem organizatora	Znajomość celów nadrzędnych i szczegółowych instytucji Poszerzanie wiedzy, postawy proekologiczne
	Spotkania z pracownikami			
Współpraca Nadleśnictwem Zwierzyniec	Udział w konkursach i zajęciach organizowanych przez OEMRPN	Nauczyciele przyrody i biologii, wychowawcy	Zgodnie z terminarzem organizatora	Znajomość celów nadrzędnych i szczegółowych instytucji Poszerzanie wiedzy, postawy proekologiczne
	Spotkania z leśnikiem			
Współpraca z Gospodarką Komunalną	Segregacja śmieci	Samorząd Uczniowski Szkolny klub Wolontariatu	Cały rok	Wzrost świadomości ekologicznej
	Udział w akcji „Sprzątanie świata”			
Udział uczniów w szkolnych i pozaszkolnych konkursach ekologicznych	Przygotowanie uczniów zgodnie z wymaganiami konkursu ekologicznego	Nauczyciele przyrody i biologii	Zgodnie z terminarzem organizatora konkursu	Poszerzenie wiedzy na temat ekologii, osiągnięcie sukcesu przez uczniów
Udział uczniów w akcjach i kampaniach ekologicznych	Ktotowidzial.pl „Oddaj używany telefon komórkowy” Aktywni Błękitni – szkoła przyjazna wodzie	Nauczyciele Szkolny Klub Wolontariatu Samorząd uczniowski	Zgodnie z terminarzem organizatora konkursu	Postawy proekologiczne
Udział w programach prozdrowotnych:	Udział w Ogólnopolskich programach prozdrowotnych:	Wychowawcy klas	Cały rok	Propagowanie zdrowego stylu życia poprzez zdrowe odżywianie się, aktywność ruchową, dbanie o własną higienę
	Pogadanki z pielęgniarką nt.: - dbamy o swoje zęby (fluoryzacja), - zdrowe odżywianie, - higiena osobista	Pielęgniarka szkolna, wychowawcy klas.	Cały rok szkolny	

VIII EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacji podlegać będą

- efekty pracy uczniów, realizacja zamierzonych osiągnięć
- skuteczność stosowanych metod i technik realizacji programu oraz trafność ich doboru
- umiejętność pracy samodzielnej, w grupie, koncentracja i zaangażowanie, inicjatywa

Narzędziami do zbierania informacji będą:

- ankieta
- wyniki konkursów
- obserwacja zachowań uczniów w środowisku
- aktywny udział w akcjach, imprezach ekologicznych
- rozmowy z uczniem, nauczycielami i rodzicami

TETATYKA ZAJĘĆ

I. Wzbogacanie wiedzy ekologicznej

1. Czym zajmuje się ekologia? – pojęcia ekologiczne[biocenoza, ekosystem, środowisko]
2. Organizacje ekologiczne i instytucje zajmujące się ochroną przyrody w Polsce.
3. Formy ochrony przyrody w Polsce.
4. Drzewa jako pomniki przyrody.
5. Ekologiczne znaki graficzne stosowane przez producentów.
6. Co to jest dziura ozonowa i efekt cieplarniany?
7. Jaka jest rola drzew i lasów?
8. Czytamy czasopisma ekologiczne.

II. Rozwój świadomości ekologicznej

1. Segregacja śmieci – po co ?
2. Szkodliwość spalania plastików – uświadamianie dzieci oraz zachęcanie rodziców przez dzieci do zaprzestania spalania odpadów.
3. Jak zmniejszyć ilość swoich śmieci?
4. Co zanieczyszcza powietrze? Powietrze takie masz jak o nie dbasz.
5. Określenie stopnia zanieczyszczenia powietrza w naszej okolicy.
6. Co zanieczyszcza wodę?
7. Oszczędne gospodarowanie wodą.
8. Jak hałas wpływa na człowieka? Jak z nim walczyć?
9. Czy twój dom jest ekologiczny?
10. Bądź mądry oszczędzaj.
11. Sposoby pozbywania się śmieci.
12. Dlaczego nie wolno wypalać traw? Spotkanie ze strażakiem.
13. Jak zachować się w lesie i miejscu chronionym?
14. Co to są gospodarstwa ekologiczne?
15. Jak rolnictwo i przemysł wpływa na środowisko?
16. Zagrożenia motoryzacyjne środowiska.
17. Czy człowiek jest zdrowy w zatrutym środowisku? – spotkanie z pielęgniarką.

18. Skąd się biorą ścieki – wycieczka do oczyszczalni ścieków.
19. Co to jest biodegradacja? – ekologia w kuchni i w łazience.
20. Odnawialne źródła energii – jak to działa?
21. Niskoemisyjne pojazdy - czyli sposoby ograniczania emisyjności.

III. Imprezy ekologiczne i wycieczki

1. Przygotowanie akcji Sprzątanie Świata.
2. Przygotowanie inscenizacji z okazji Światowego Dnia Ziemi.
3. Przygotowanie apelu z okazji Dni Lasu i Zadrzewień- spotkanie z leśniczym.
4. Nasza okolica w różnych porach roku- prezentacja prac plastycznych.
5. Najpiękniejsze zakątki naszej okolicy- wystawka fotografii.
6. Walory turystyczne naszego regionu - albumy.
7. Wycieczka do RPN.
8. Naturalne i odnawialne źródła energii.
- 9/10/11/12. Obserwacje ekologiczno-przyrodnicze w parku, na łące i na polu
13. Udział w konkursach ekologicznych.

IV. Najbliższe środowisko

1. Jakie rośliny rosną w ogródku szkolnym- oznaczanie roślin.
 2. Jakie rośliny chronione występują w najbliższej okolicy.
 3. Jakie zwierzęta chronione spotykamy w naszej okolicy.
 4. Formy ochrony przyrody w najbliższym środowisku.
 5. Pomniki przyrody na naszym terenie.
 6. Najpiękniejsze zakątki naszego regionu- zdjęcia.
 7. Nasza okolica w różnych porach roku- opis lub rysunki.
 8. Jakie zmiany pozytywne zaobserwowałem w naszym środowisku i co jeszcze zmienił bym gdybym mógł- referat.
- 9/10/11. Mój wkład w ochronę środowiska
- porządkowanie terenów rekreacyjnych wokół szkoły
 - pielęgnacja roślin w szkole i ogrodzie szkolnym
 - dokarmianie zwierząt

- ANKIETA

Uczniowie

- Czy interesuje Cię tematyka ekologiczna i dlaczego?
Które z zajęć podobają Ci się najbardziej i dlaczego?
Czego nauczyłeś się na tych zajęciach na temat ekologii?
Czy poza szkołą uczysz innych ekologicznego trybu życia? Kogo i w jaki sposób?
Czy zmieniło się Twoje zachowanie wobec przyrody - w jaki sposób?
Czy dzielisz się zdobytą wiedzą z innymi, z kim?

Rodzice

- Czy według Państwa realizowany program wpływa na postawy Waszych dzieci, w jaki sposób?
Czy Państwa dzieci wpływają na zmianę Waszych zachowań w domu, w jaki sposób?

